

De toekomst van leren

Nu naar school, solliciteren in 2032. Hoe zorgen we ervoor dat het onderwijs van nu - van basis- tot hoger onderwijs - aansluit bij de arbeidsmarkt en de samenleving van de toekomst? De snelle transformatie van de wereld om ons heen heeft grote impact op het onderwijs en de toekomst van leren. Een leven lang leren wordt noodzakelijk, en studenten moeten vooral leren leren. De vraag is wat dit betekent voor de docent, de onderwijsinstelling en het bedrijfsleven.

Vertaling naar de praktijk

Op 23 november kijken we samen met docenten, studenten, bestuurders, onderwijsvernieuwers, opinieliders en talentontwikkelaars hoe we de toekomst van het leren vorm kunnen geven. Vragen die aan bod komen:

- Wanneer werkt onderwijsinnovatie wél en wanneer niet?
- Een leven lang leren: wie pakt het op?
- Hoe kunnen leerlingen zelf meer regie krijgen in hun onderwijs?
- Hoe zorg je voor talentontwikkeling binnen jouw organisatie?

Voor wie?

- **Onderwijsinstellingen (basis, middelbaar en hoger):** docenten, bestuurders, directeuren, curriculumontwikkelaars, onderzoekers, programmamanagers, projectleiders
- **Bedrijven:** onderwijsvernieuwers, commerciële onderwijsinstellingen, HR managers/consultants, talentontwikkelaars, P&O-medewerkers en onderwijsuitgevers
- **Overheid:** directie, beleidsmakers en projectleiders op het gebied van onderwijs

TIJD	INHOUD	SPREKER
09:00	Ontvangst	
10:00	Opening door dagvoorzitter	
DEEL I	DE LERENDE MAATSCHAPPIJ	
10:10	Uitdagingen voor volgende generaties Robots die werk overnemen, de gevolgen van klimaatveranderingen, de herverdeling van werk en vermogen; komende generaties lopen aan tegen de grenzen van ons systeemdenken. Hoe leren we ze daaruit te breken?	Marli Huijer Bijzonder hoogleraar publieks-filosofie Erasmus Universiteit, lector filosofie en beroepspraktijk Haagse Hogeschool en Denker des Vaderlands
10:25	En nu de praktijk.. Onderwijs moet iedereen voorbereiden op een snel veranderende samenleving. Studenten moeten vooral leren leren en docenten moeten dat proces begeleiden. Wat betekent dat in de praktijk?	Jelmer Evers Geschiedenisleraar UniC, blogger en genomineerde global teacher prize
10:45	<i>Intermezzo Fokke & Sukke</i>	
10:55	Interview Met het Onderwijs2032-advies is een voorzet gegeven voor het vernieuwen van het basis- en middelbaar onderwijs. Hoe moet dit in de praktijk vorm krijgen en hoe moet de aansluiting zijn naar het hoger onderwijs en de arbeidsmarkt? Interview onder leiding van NRC Journalist Maarten Huygen en Q&A met het publiek.	Henriëtte Maassen van den Brink Voorzitter Onderwijsraad
11:10	Challenger pitch Gepersonaliseerd leren Uitdagers die het onderwijs willen opschudden en vernieuwen pitchen hun concept.	Jelte de Jongh Founder Leeruniek
11:20	<i>Intermezzo Fokke & Sukke</i>	
11:30	Ochtendbreak: koffie & thee met iets lekkers	

TIJD	INHOUD	SPREKER
DEEL II	DE LERENDE MENS	
11:50	Personalised learning Facts & Fiction (EN) Leren is mensenwerk en iedere mens is uniek. Met een persoonlijk leertraject kun je daar op inspringen. Maar adaptief leren is meer dan een trucje. Wanneer werkt het wel en wanneer niet? En wat is de rol van de docent?	Jordan Shapiro (USA) Onderzoeker, spreker en columnist Forbes over de toekomst van het onderwijs
12:15	<i>Intermezzo Fokke & Sukke</i>	
12:25	De leerling neemt de regie Om te leren leren moet de student “eigenaarschap nemen over het eigen onderwijs”. Wat betekent dat in de praktijk? Studenten die hun eigen onderwijs mede vormgeven vertellen over hun ervaringen en leggen stellingen voor aan het publiek. Wat vinden zij goed onderwijs?	o.a. met: Eva-Lisa Janssen Co-creator Ucademy en Student Avans Hogeschool
12:40	Challenger pitch Uitdagings die het onderwijs willen opschudden en vernieuwen pitchten hun concept.	Binnenkort bekend!
12:50	<i>Intermezzo Fokke & Sukke</i>	
13:00	Lunch!	
DEEL III	DE LERENDE ORGANISATIE	
14:00	De lerende organisatie Ook bedrijven en andere organisaties moeten zich continu aanpassen om bij te blijven. Wat is er nodig voor zo’n innovatieve en lerende organisatie? Hoe zorg je dat je medewerkers zich blijven ontwikkelen?	Jef Staes Auteur ‘Mijn organisatie is een Oerwoud’
14:15	Een leven lang leren Wie pakt het op? ‘Education permanente’ is volgens Asscher noodzakelijk, kopte NRC op 25 februari 2016. Maar wie gaat daarvoor zorgen? Traditionele onderwijsinstellingen? Nieuwkomers? Bedrijven zelf? En welke organisatorische veranderingen zijn er nodig om in te spelen op een leven lang leren? Discussie met vragen en inbreng vanuit het publiek	Thom de Graaf Voorzitter Vereniging Hogescholen Allette Baartman Co-founder Thomas & Charles, No School en Knowmads Jef Staes Auteur ‘Mijn organisatie is een Oerwoud’

TIJD	INHOUD	SPREKER
14:35	<i>Intermezzo Fokke & Sukke</i>	
14:45	Inspiratie uit het buitenland Rector Bert van der Zwaan van de Universiteit Utrecht ging in 2015 op sabbatical van enkele maanden. Hij ondervroeg vele wetenschappers over de gehele wereld over hoe onderwijs en onderzoek moeten ontwikkelen. Hij vertelt over zijn ervaringen en conclusies.	Bert van der Zwaan Rector Magnificus Universiteit Utrecht
15:05	Challenger pitch Gepersonaliseerd leren Uitdaggers die het onderwijs willen opschudden en vernieuwen pitchten hun concept.	Oproep op nrclive.nl
15:15	Uitleg ronde tafels Uitleg over de opzet van de rondetafelsessies na de korte pauze.	
15:20	<i>Intermezzo Fokke & Sukke</i>	
15:30	Korte pauze	
DEEL IV	RONDE TAFELDISCUSSIES (15:45 - 16: 45)	
15:45 - 16:45	Stel uw eigen middagprogramma samen! In de middag kan het publiek deelnemen aan diverse rondetafeldiscussies, met uiteenlopende thema's. Doel van de rondetafeldiscussies is om tot gezamenlijke conclusies te komen over de volgende stappen die nodig zijn op dit onderwerp. De conclusies van alle rondetafelsessies worden gebundeld in één stappenplan die met alle deelnemers wordt gedeeld. Zie volgende pagina voor een overzicht van de rondetafelgesprekken.	

TIJD	INHOUD	GESPREKSLEIDERS
DEEL IV	OVERZICHT RONDETAfelGESPREKKEN	
15:45 - 16:45	Bottom-up onderwijsinnovatie Hoe laat je docenten, die in de praktijk kunnen zien wat werkt en wat niet werkt, de leiding nemen bij het invoeren van onderwijsinnovatie?	Harold van Rijen Universiteit Utrecht
	Opleiden voor een snel veranderende branche Onder invloed van nieuwe spelers veranderen werkgebieden zoals de hotelbranche razendsnel. Hoe leidt je mensen voor zo'n onzekere branche op? En hoe ga je daarbij de samenwerking aan met het bedrijfsleven?	Susanne Stolte Hotelschool The Hague
	Aanpassen aan robotisering Door robotisering verandert de inhoud van werk. Banen verdwijnen en andere komen ervoor in de plaats. Hoe zorg je dat jouw personeel deze switch kan maken?	Mariëlle Taks Fontys Hogescholen
	De docent als held Hoe kun je als onderwijsinstelling meer nadenken vanuit het perspectief van de docent. De rol van de docent verandert; wat is er nodig voor een docent van wie studenten graag digitaal of fysiek les krijgen?	Babs van Teylingen-Geerlings Inholland
	Online en open learning Wat voor mogelijkheden biedt leren op afstand? Hoe kun je technieken als online and open learning, MOOCs, nieuwe media, blended learning, flipped classroom, e-coaching en e-learning gebruiken?	Ulrike Wild Director Distance Learning Wageningen Universiteit
	Wat doet een leven lang leren met je? Voor een lerende organisatie die snelle maatschappelijke veranderingen bij kan houden is het van belang dat werknemers een leven lang blijven leren. Maar wat doet dat met je? En hoe kunnen mensen daarvoor gemotiveerd blijven?	Ellen Sjoer Lector Duurzame Talentontwikkeling De Haagse Hogeschool

TIJD	INHOUD	GESPREKSLEIDERS
DEEL IV	OVERZICHT RONDETAfelGESPREKKEN	
15:45 - 16:45	Hoe vorm je een T-shaped professional? Steeds vaker zijn professionals betrokken bij multi-disciplinaire projecten. De ideale werknemer is dan ook T-gevormd: met een brede basis van verschillende disciplines en diepgang op één bepaald vakgebied. Hoe krijg je zulke T-shaped professionals?	Binnenkort bekend!
	Gamification Hoe zet je op een goede manier gaming-technieken in op iets over te brengen aan leerlingen? Wat is een goede serious game? En wat moet je vooral niet doen?	Binnenkort bekend!
	VR in de klas Met virtual reality en andere technische hulpmiddelen in de klas kun je leerlingen heel andere ervaringen laten opdoen. Hoe kun je dit soort middelen effectief inzetten?	Michael van de Wetering Strategisch Adviseur Innovatie Kennisnet
	Bildung Bij Bildung draait alles om de persoonlijke ontplooiing van de student. Wat levert dit op en hoe pak je dit het beste aan?	Michiel Tolman Initiator Bildung Academie
	Fit to fail Leren om te falen <i>Ever tried, ever failed, no matter. Try again, fail again, fail better.</i> Om écht te kunnen leren, moet je succesvol om kunnen gaan met falen. Hoe kun je dat leren?	Alette Baartmans Co-founder Thomas & Charles, No School en Knowmads
	MOOCS kansen en gevaren MOOCS kunnen ontwrichtend zijn, maar hoe houd je de peilers van het onderwijs overeind: persoonlijk/kwaliteits-controle/fraudebestendig? Ervaringen van de docent van de grootste Nederlandse MOOC, solar energy van de TU Delft.	Arno Smets TU Delft
16:45	Borrell!	